

Sorszámod:

Elért pontszámod: /125 pont

1. Melyik évszázadban, a világ melyik részén készülhettek volna az alábbi képzelt leírások? Írj minden állítás után két betűjelet az alábbiakból válogatva!

A) XIV. század B) XV. század C) XVI. század D) XVII. század

E) Nyugat-Európa F) Dél-Európa G) Közép-és Kelet-Európa H) nem Európa

a) No mit szólnak hozzá az urak? Hogy leesett az álla a futárnak? A fénytávírónak köszönhetően előbb tudtam, hogy katonáink visszafoglalták Győr várát, mint ahogy a hírt meghozták volna a futárok.

b) Királyi tanácsadóimmal egyeztetve úgy döntöttem, hogy egyelőre nem fogjuk támogatni azt a kuruc vezért.

c) Drága Erzsébetem! Közel vagyunk már Drinápolyhoz. Bár a tél itt a hegyekben igen hideg és a török is veszettül ellenáll, küzdünk, míg azt erőnk engedi.

d) Örülök, hogy Ön is meglátogatja gyarapodó városunk legújabb kávéházát. Ezzel még nem szegi meg a vallási előírásokat! Legalább mesélhet arról, hova indulnak legközelebb a hajói, és beszélhetünk a legújabb tulipánhagymákról is.

e) Drága Hitvesem! Sikerült bevenni Aversa várát is. Urunk is megsebesült, de sikerült a horgas nyílveszőt kiszednünk lábából. A távolból is ölel szerető hitvesed: István.

f) Találtunk két szigetet, tele voltak libával és tengeri farkassal. A libák feketék és a tolluk az egész testükön egyforma hosszú. Nem tudnak repülni, hallal táplálkoznak és olyan kövérek, hogy nem kopasztottuk, hanem megnyúztuk őket. Olyan a csőrük, mint a varjúnak. Úgy sejjlik, hamarosan elérjük a már régóta keresett átjárót. Emberek élhetnek a parton, mert esténként gyakran látunk tüzet.

2. Csoportosítsd az alábbi fogalmakat a megadott szempontok szerint! Írd a betűjeleiket a táblázat megfelelő cellájába! Cellánként két betűjelet írd! Egy betűjelet többször is felhasználhatsz!

A) polihisztor B) haradzs C) merkantilizmus D) türbe E) vazallus
F) mihrab G) huszita szekérvár H) szabálytalan, nyakatekert I) bandérium J) rend

	a két fogalom betűjele
politikával kapcsolatos fogalom	
gazdasággal kapcsolatos fogalom	
társadalommal kapcsolatos fogalom	
hadászattal kapcsolatos fogalom	
művészettel kapcsolatos fogalom	
vallással kapcsolatos fogalom	

3. Indokold meg, hogy milyen körülmények, tényezők voltak hatással az alábbi történelmi eseményekre!

Minden eseményt két vagy három, az alábbiakban felsorolt, általad választott történelmileg fontosnak ítélt körülménnyel, tényezővel indokold! Minden indoklást egy vagy két kerek egész mondatba foglalj! Ügyelj a terjedelmi korlátokra!

történelmi befolyásoló körülmények, tényezők: gazdasági, társadalmi, politikai, vallási, katonai, földrajzi

a1

b1

c1

d1

e1

f1

g1

.../7

A) történelmi esemény: **Hazánk elvesztette a küzdelmet a törökkel szemben a 16. században.**

1. választott tényező:.....

indoklás:.....

2. választott tényező:.....

indoklás:.....

3. választott tényező:.....

indoklás:.....

B) Nyugat-Európa óceánparti országai új tengeri utak felkutatásába kezdtek a 15-16. század fordulóján.

1. választott tényező:.....

indoklás:.....

2. választott tényező:.....

indoklás:.....

C) Polgárosodó életmód elterjedése volt jellemző a 17. századi Nyugat-Európában.

1. választott tényező:.....

indoklás:.....

2. választott tényező:.....

indoklás:.....

4. Melyik történelmi esemény volt korábban? Mutasson a téglalapokba rajzolt → a párok közül a korábban történt esemény felé!

a1

b1

c1

d1

.../4

a) vesztfáliai béke

első magyar katolikus bibliafordítás

b) kenyérmezei csata

várnai csata

c) vasvári béke

kahlenbergi csata

d) óbudai egyetem alapítása

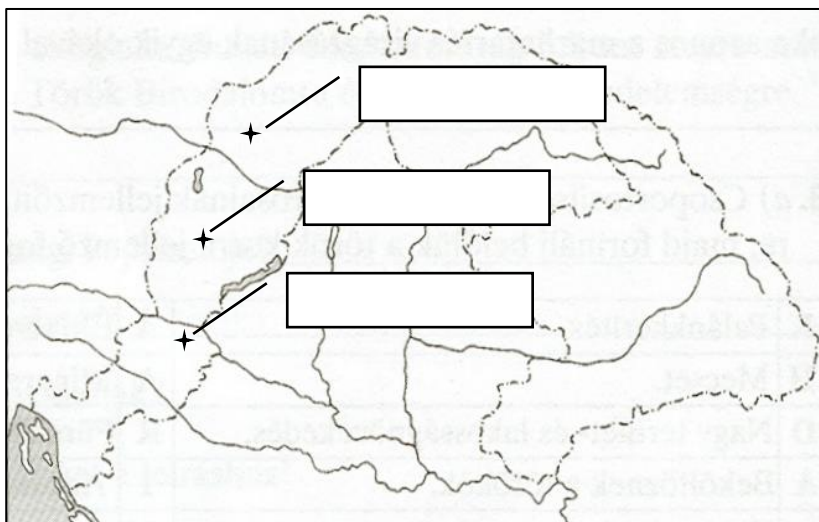
pozsonyi egyetem alapítása

5. **Ha reggel nem esett volna az eső, akkor nem vittem volna magammal esernyőt!** A példamondat logikájának megfelelően egészítsd ki az alábbi történelmi eseményekről szóló mondatokat! Ügyelj arra, hogy az ok-okozati összefüggések lényegét fogalmazd meg a terjedelmi korlátok betartásával! A mondatok kerek egészek legyenek!

- a) Ha....., akkor nem indult volna el a Wesselényi-féle rendi szervezkedés.
- b) Ha a gyalui egyezményben Fráter György nem ajánlja fel, hogy a Habsburgok egyesítsék a két országrészt, akkor.....
- c) Ha....., akkor Szapolyai nem tudott volna jogilag mire hivatkozni királlyá választása idején.
- d) Ha , akkor az országgyűlésen nem fogadták volna el sem az Aranybulla ellenállási záradékáról, sem a szabad királyválasztásról való lemondást.

6. **A térképen három helyszínt jelöltünk be! Írd a helyszínre mutató téglalapokba a helyszínhez kapcsolódó történelmi adatok betűjelét! Minden téglalapba 3 betűjel kerüljön!**

- A) Bethlen Miklós is vadászott itt.
 B) Itt fordították magyarra az Újtestamentumot.
 C) Korszerű reneszánsz központ a 16. században.
 D) „*Sors bona nihil aliud*”
 E) Isteni igazságra vezérlő kalauz egyetem, kezdetben két fakultással
 G) Čakovec
 H) egyházi központ
 I) koronázóváros
 J) "*Szerelmes Orsikám...*"

7. **Mely történelmi személyekre illik a leírás? Minden leírás után két személynevet írd, tetszőleges sorrendben!**

a-b) Mindketten lengyel királyok is voltak. Uralkodásuk kezdetei között több, mint 200 év telt el. Egyikük athnamét is kapott, másikuk egyetemet alapított.

c-d) Mindketten királyi tanácsadók a 17. századi Nyugat-Európában. Egyikük egyházi, másikuk polgári személy. Királyaik sorszámainak összege 27. Céljuk egy erős királyi hatalom kiépítése volt.

e-f) Mindketten nyomdatulajdonosok is. Egyikük a 15. században, másikuk a 16. században élt. Egyikük Budán, másikuk Kolozsváron működött.

8. Soronként 3 egyetemes történelmi eseményt soroltunk fel. Melyik magyar történelmi eseménysor áll hozzájuk időben a legközelebb? Írd a körbe a megfelelő betűjelét! Egy betűjel sem ismétlődhet!

- a) Szerbia török hűbéres lesz ➤ Tordesillas-i szerződés ➤ alkotmányos monarchia megvalósítása
- b) Konstantinápoly a töröké ➤ Vasco da Gama eljut Indiába ➤ tridenti zsinat vége
- c) német parasztháború ➤ 15 éves háború vége ➤ 30 éves háború kezdete
- d) Husz János halála ➤ Leonardo da Vinci halála ➤ Newton távcső

- A) Dózsa parasztháború ➤ Kőszeg ostroma ➤ Kanizsa elesik
- B) Mohácsi csata ➤ Bocskai István halála ➤ protestáns főiskola alakul Gyulafehérváron
- C) I. Zsigmond német király lesz ➤ Nándorfehérvár eleste ➤ Zrínyi Péter halála
- D) I. Zsigmond halála ➤ I. Mátyás halála ➤ Nagyharsányi csata
- E) létrejön a Sárkány-rend ➤ Érsekújvár eleste ➤ Buda felszabadul
- F) Hunyadi János halála ➤ I. Mátyás halála ➤ Gyula eleste

a2
b2
c2
d2
.../8

9. Ismereteid és az ábrák segítségével dönts az alábbi állítások igazságtartalmáról! Írj az állítások után megfelelő kezdőbetűt! (igaz = „I” hamis = ”H”)

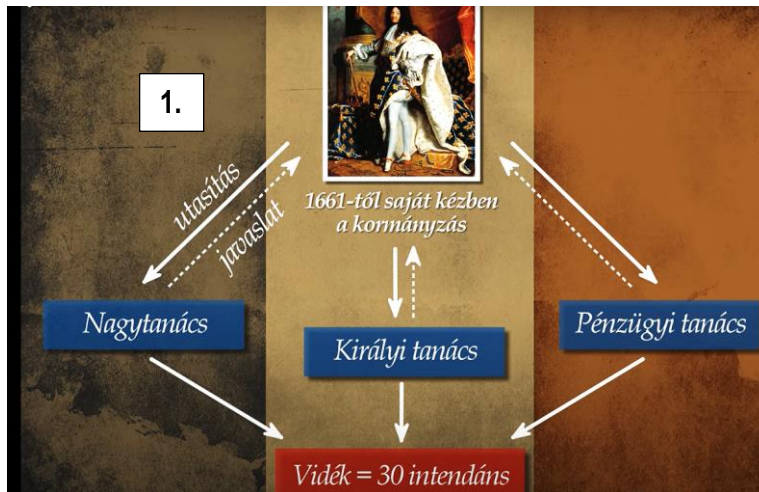
a) Mindkét ábra az adott hatalom 16. századi igazgatását mutatja.

b) A központi és a rendi igazgatás mindkét korabeli hatalomnál meghatározó volt, ahogy ezt az ábrák is bizonyítják.

c) A királyi hatalom koncentrációja erőteljesebb volt az 1. ábrával kapcsolatos országban.

d) A szakigazgatás, a hozzáértő szakembergárda inkább a 2. ábrával kapcsolatos hatalomra volt jellemző.

e) A központi intézmények mindkét hatalom esetében egy városba koncentrálódtak.

a1
b1
c1
d1
e1
.../5

10. Melyik földrajzi helyszínekhez kapcsolhatók az idézetek? Írj a négyzetekbe a megfelelő térképről egy megfelelő számjegyet! Mindkét térképről négy-négy számot kell felhasználnod.

a) „Fogadjátok kegyelmem jeléül a legnagyobb hadvezérek fejét, akire még nagy szükségetek lett volna”

b) „Hős ellenfél volt békesség velem!”

c) „Rémlik mintha látnám természetes növést,
Pusztító csatában szálfá-öklelését,
Hallanám dübörgő hangjait szavának,
Kit ma képzelnétek Isten haragjának.”

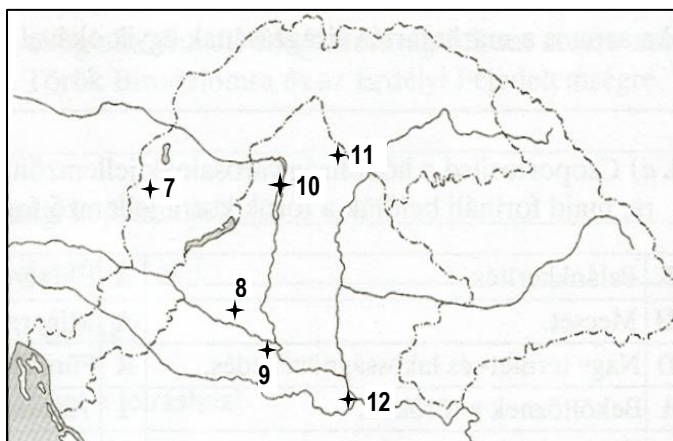
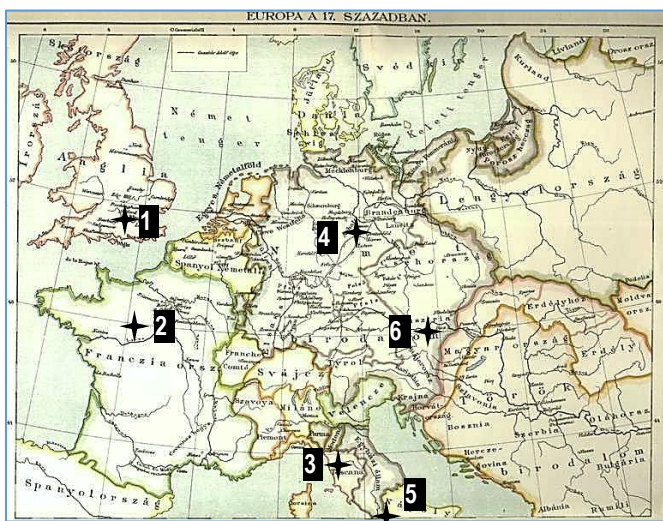
d) „én [...] szükségképpen vagyok valami; [...] gondolkodom, tehát vagyok...”

e) „Az asszonyok is kövekkel, forró vízzel, és szurokkal rohannak a falakra, az ellenségben nagy kárt tesznek, ...”

f) „Borzalmas látvány volt, midőn éjszaka szemléltük ezt az oly sokezres lépés hosszúságú meggyújtott fáklyaként égő hidat, mint valami ránk szakadó ördögi látomást.”

g) „A bűnt csak Isten bocsáthatja meg.
A hit egyedüli forrása a Biblia.
Csak két szentség van.”

h) „...úgy vélem, a Szentírásnak tudományos vitákban háttérbe kell szorulnia.”

11. Mi köti össze az alábbi felsorolások tagjait? Mindig a zárójelben lévő szempont szerint indokold a kapcsolatot!

a) Lorenzo de Medici – forint - corvinák (egy város)

b) Király – Rác - Rudas (eredet + funkció)

c) Luxemburgi Zsigmond - V. Károly - I. Lipót (azonos uralkodói cím)

d) tarhonya – bogrács - tepsi (eredet + tevékenység)

e) Dobó István - Hunyadi János - Szapolyai János (azonos zászlósúri rang)

a1

b1

c1

d1

e1

f1

g1

h1

.../8

a1

b1

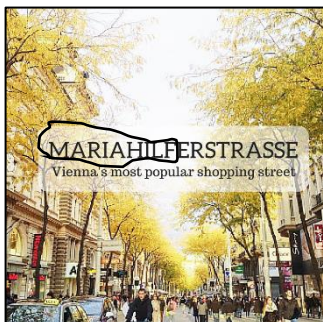
c1

d1

e1

.../5

12. Magyarázd meg a múlt és jelen kapcsolatát! Írd le a képek alatti téglalapokba, hogyan kapcsolódnak az alábbi bekarikázott nevek korszakunk történelméhez! Csak a rendelkezésre álló helyre írd!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. A táblázat egy-egy állítása hány alább felsorolt uralkodóhoz kapcsolható? Írd egy-egy számjegyet az állítások után! Ha egyik felsorolt uralkodóhoz sem kapcsolható az állítás, 0 számjegyet írd!

Királyok, fejedelmek: I. Károly - I. Lajos - I. Zsigmond - I. Mátyás - I. Ferdinánd - I. Rudolf - János Zsigmond - Bocskai István - Bethlen Gábor - I. Lipót

leírás	a felsorolt uralkodók közül ennyire kapcsolódik az állítás
Középkori uralkodó.	
Hadvezére Montecuccoli.	
Törvényes magyar király és erdélyi fejedelem is volt.	
Apja nem uralkodócsaládból származik.	
A török vazallusa volt.	
Részt vett a 30-éves háborúban.	
Személyesen vezetett hadat szultáni sereg ellen.	
Személyesen harcolt Nagy Szulejmán ellen.	
Habsburg családból származott.	

a1
b1
c1
.../3

a1
b1
c1
d1
e1
f1
g1
h1
i1
.../9

14. Esszéfeladat

A 16. században hazánkat is elérte a reformáció. A protestáns felekezetek gyors terjedésére a 17. században adott választ a magyarországi katolikus egyház.

Készíts fogalmazást ismereteid és az alábbi források segítségével, melyben kitérsz a magyarországi reformáció terjedésének okaira, elterjedésének következményeire (népcsoportok és vallási irányzatok), a politikára és a kultúrára gyakorolt hatásaira! Ismertesd a katolikus egyház reformációra adott választát a 17. századi Magyarországon!

Ügyelj a fogalmazás szabályaira, a helyesírásra, a külalakra és a terjedelmi korlátokra!

Végül is minden tanító, prédikátor és tudós ember elmehet a törökök bírtá vidékekre, és taníthat, ahol csak akar, akár iskolában, akár templomban, sehol sem lesz kisebb a tanítók szokásos bére. *(Levél a hódoltságból)*

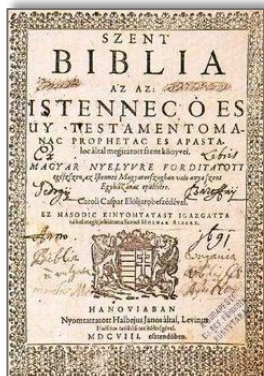
Főúri protestáns udvarok alakultak.

Debrecen lett a református Róma.

A fejedelemség idejének nagyobb részében - Európában egyedülálló módon - Erdély népei számára négy vallás szabad gyakorlását biztosította a törvény.

(Részletek a Zanza tv Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon című részéből)

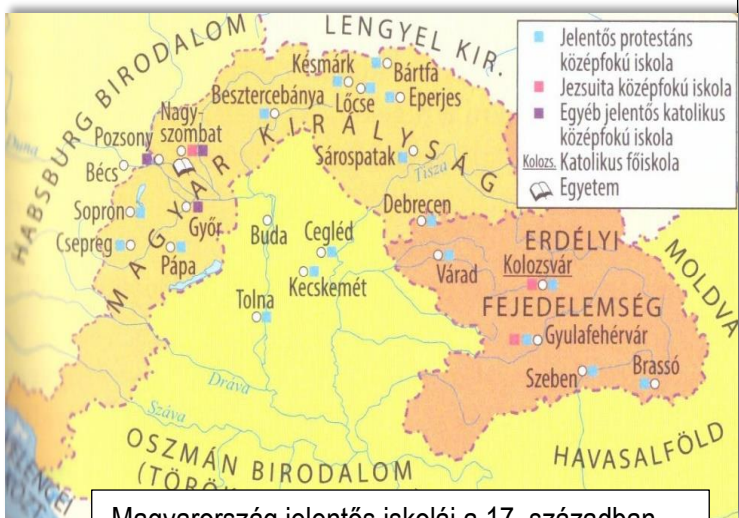
barokk: Az olasz eredetű kifejezés jelentése: szabálytalan, nyakatekert. (tankönyvi szöveg)

A Habsburg-erdélyi békeszerződések a protestánsok védelmét is tartalmazták. *(fiktív szöveg)*

A protestáns templomok építésének tilalma és a lelkészek üldözése mindennapos volt.

A katolikus Habsburgok a 17. században mindent megtettek, hogy az ország lakóit visszavezessék a katolikus hitre. *(tankönyvi szöveg)*

Magyarország jelentős iskolái a 17. században

15. feladat: PPT teszt

/1)

/2)

/3)

/4)

/5)

/6)

/7)

/8)

/9)

/10)

/11)

/12)

/13)

/14)

/15)